



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۶/۰۹/۲۲

احسان الله ارينزی

افریقا

(قسمت نود و هشتم)

صحرای غربی

Western Sahara

(قسمت دوم)

جغرافیای اقتصادی:

نظر اجمالی: صحرای غربی از جمله کشور های فقیر جهان بحساب می آید. مردم صحرای غربی با همان عواید کم زندگی میکنند که از معادن فاسفیت، ماهیگیری و مالدار ی عنعنوی بدست می آورند. کشور صحرای غربی دارای اقتصاد کوچک بازار آزاد میباشد. یک قسمت مواد خوراکه مورد نیاز مردم صحرا از خارج وارد میشود. خاک صحرای غربی بعلت ساختمان طبیعی نامساعد و نداشتن آب کافی این ظرفیت را ندارد که مواد بیشتر زراعتی تولید کند.

متخصصین اقتصاد باور دارند که معادن منطقه ابوکره صحرای غربی حدود دو بلیون تن فاسفیت دارد. اسپانوی ها در دهه هفتم قرن 20، بخاطر انتقال فاسفیت از ابوکره تا بندر العیون، 10Km پل فلزی ساخته بودند. در سال 1973 در حدود یک ملیون تن فاسفیت از راه همین پل بخارج صادر شده بود، اما طی سالهای اخیر موقف نامعلوم استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی صحرای غربی، مشکلاتی را میان موراكو و پولیساریو بمیان آورده که بعلت آن شرکت های بزرگ افریقایی و اروپایی برای سرمایه گذاری حاضر نمیشوند و هراس دارند که سرمایه گذاری ایشان معروض بخطر خواهد بود.

موراكو در سال 2006 قرارداد یک ساله با اتحادیه اروپایی امضا کرد، که به اساس آن کشتی های اروپایی میتوانند به مناطق ساحلی این کشور و صحرای غربی آمده و ماهی شکار کنند. این قرارداد در سال 2011 لغو گردید. صحرای غربی برای رشد اقتصادی طویل المدت با این مشکلات دست به گریبان است: ضعف حقوقی و قانونی دولت، تصرف 80% خاک آن از سوی عساکر موراكو، بیسواد ی مردم، پایین بودن سطح دانش مسلکی، نداشتن سرمایه کافی، فرار سرمایه داران داخلی، نداشتن ثبات و امنیت و غیره.

اخیرا حکومت صحرای غربی تحت اداره پولیساریو و حکومت موراكو، در قسمت استخراج فاسفیت و امکان سنجی تفحص و استخراج تیل در ساحات مورد مناقشه، به توافقاتی دست یافته اند.

تولید ناخالص داخلی GDP: 950 ملیون \$ (2017).

رشد سالانه تولید ناخالص داخلی یا GDP: 1.7% (2019).

عاید سرانه سالانه: \$ 2500 (2007)

ساختار سکتوری تولید ناخالص داخلی: زراعت 50%، صنعت و خدمات و سایر سکتور ها 50%.

انفلاسیون: NA.

نیروی کار: 144000 نفر (2010). زراعت 50%، صنعت و خدمات و معادن و ترانسپورت و دگران 50%

(2020)

نرخ بیکاری: NA.

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خبر و لولی

زندگی زیر خط فقر: NA.

بودجه: عواید NA و مصارف NA.

صنعت: استخراج و پروسس فوسفیت، پروسس ماهی و کارهای دستی.

رشد سالانه تولیدات صنعتی: NA.

تولید برق: Kw 58000 (2016). 100% از نفت.

در مورد مقدار تولید، صدور، ورود و مصرف سالانه برق در صحرای غربی ارقام وجود ندارند. Google مینویسد که از باد درین کشور برای حصول انرژی برق نیز استفاده میشود. تولید تیل خام: امکان دارد که صحرای غربی در مناطق نزدیک به موراكو، تیل و گاز طبیعی داشته باشد. کاریکه بعثت اوضاع سیاسی - نظامی در منطقه تا حال انجام نشده است. اسرائیل در سال 2020 به میانجیگیری ایالات متحده امریکا با موراكو روابط سیاسی برقرار نمود. به تعقیب این پیشرفت فوراً شرکت پترولیم اسرائیل بنام Ratio Gibraltar یک قرارداد 8 ساله قابل تمدید برای تفحص، استخراج و پروسس تیل و گاز در منطقه Dakhla با موراكو امضا نمود. منطقه ایکه صحرای غربی آن را از خود میداند، ولی فعلاً تحت کنترل نظامیان موراكو قرار دارد.

ذخیره تیل و گاز: NA

زراعت: از یک طرف قسمت زیاد ساحاتیکه صحرای غربی آنها را جز خاک خود میداند، در اختیار نظامیان موراكو قرار دارد و از طرف دیگر ارقام و معلومات در مورد اقتصاد و منجمله زمین های زراعتی این کشور اندک است. Relief.unboundmedicin.com مینویسد که 18.8% زمین های صحرای غربی قابل کشت اند (2011) که فقط 2% آن زرع میشود و 78.5% باقیمانده اکثراً دشتی و بیابانی میباشد که فقط یک ساحه کوچک آن به مراکز چند شهر و قرا و قصبات اختصاص دارد. 50% مردم این کشور در عرصه زراعت و چراگاه ها و مالداري مصروف کار اند و NA تولید ناخالص داخلی ازین سکتور بدست می آید. ارزن، جو، خرما، سبزی، میوه، گوشت، لبنیات و تخم مرغ تولیدات مهم زراعتی صحرا محسوب میشوند. مالداري: تعداد زیاد مردم صحرا مانند کوچی ها زنده گی میکنند و مصروف مالداري و تجارت های کوچک هستند. در مورد تعداد حیوانات این کشور معلومات در دست نیست، گاو معمولاً در نزدیک سواحل پرورش مییابد، در حالیکه رمة های بز، گوسفند و شتر در دشت ها مصروف چرا میباشند. معادن: فوسفیت، سنگ آهن، یورانیم، مس، طلا و احتمالاً تیل.

صادرات: NA.

فوسفیت 62% کل صادرات این کشور را تشکیل میدهد، شتر، گوسفند، بز و کار های دستی.

شرکای بزرگ تجارتي: موراكو (عمدتاً)، هند، مکسیكو و نیوزیلند.

واردات: NA.

مواد خوراکه، تیل، منسوجات، پاپوش، اشیای استهلاکی، مواد کیمیایی، مواد ساختمانی، کشتی و وسایل ماهیگیری و غیره.

شرکای بزرگ تجارتي: موراكو.

قروض خارجی: NA.

واحد پولی: درهم موراكو (Moroccan Dirham (MAD.

یک دالر امریکایی = 8.97 موروکو درهم (30 جون 2025).

سال مالی: عیسوی (گریگوری)

سیستم وزنی: متریک و اوزان محلی.

ترانسپورت: درین مورد هیچ معلومات حاصل نشد. اما 6 میدان هوایی (5 خاکی) دارد که رنوی 3 میدان الی 3047m طول دارد و مابقی رنوی های کوتاه تر دارند. -

میدان های هلیکوپتر: ندارد.

مردم صحرای غربی برای رفت و آمد خارجی از طیاراتی استفاده میکنند که به موراكو پرواز دارند.

بنادر: الداخلة Ad Dakhla و لایون Laayoune.

مخابرات: کد تلفون (00212). تعداد تلفون های دیجتل NA و همراه NA (2020). این کد مربوط موراكو است که صحرای غربی نیز از آن کار میگیرد. سیستم کوچک مخابرات صحرای غربی از راه مایکرویف و Tropospheric Secetter با رباط وصل شده است. این کشور برای ارتباطات خارجی خود از دو سیشن زمینی ماهواره انتلسات کار میگیرد، که در رباط موقعیت دارند.

رسانه ها: موراكو برای صحرای غربی یک رادیو تبلیغاتی دارد که از شهر العیون نشرات میکند. پولیساریو 2 رادیوی SW و AM دارد. رادیو Amateur نیز از ساحات تحت کنترل پولیساریو نشر میشود. این سه رادیو و

یک تلویزیون مربوط پولیساریو بنام RASD TV در اتحادیه بین المللی مخابرات ITU رجستر نمیشاند. مردم صحرای غربی میتوانند نشرات و برنامه های رادیو - تلویزیون های موراكو را ببینند و بشنوند.

شرح وسایل انتشاراتی موجی در صحرای غربی (2021)			
76000	کل تعداد رادیو	FM ، AM = 1 SW = 1 و 3	مراکز نشرات رادیویی
26000	کل تعداد TV	1	مراکز نشرات تلویزیونی

کود انترنت: صحرای غربی تا حال کود رجستر شده کشوری انترنت ندارد و از کود موراكو استفاده مینماید مشترکین انترنت: NA.

انکشاف اجتماعی: صحرای غربی بحساب تولید ناخالص داخلی و عاید سرانه سالانه، یک کشور عقب مانده افریقا و جهان به شمار می رود. به اساس معلومات Google.com هر باشندده این کشور سالانه بطور متوسط \$ 2500 است که با وجود نآرامی سیاسی و حتی جنگ درین کشور، 4 - 6 مرتبه بیشتر از عاید مردم افغانستان است. 50% مردم صحرای غربی بالای 15 سال دارای تعلیمات متوسط، مسلکی و یا عالی هستند. تعلیم و تربیه برای اطفال و جوانان در مکاتب دولتی رایگان است، جوانان بطور متوسط NA سال درس میخوانند، NA اطفال واجد شرایط به مکاتب میروند و دولت NA تولید ناخالص ملی را به امر انکشاف معارف و تحصیلات عالی اختصاص داده است. به اساس Afrika – Junior.de مکاتب صحرای غربی بر 3 نوع اند: مکاتب ثابت کاپی از موراكو، دوم مکاتب در حال کوچ با کوچی های شتردار و مکاتب خارجی در دو سه شهر کلان. مکاتب کوچی در خیمه ها دایر و توسط خانم ها تدریس میگردد.

تعلیم و تربیه در صحرای غربی از کودکستان آغاز و به پوهنتون به پایان میرسد. رفتن به کودکستان تقریباً الزامی و رایگان نیست.

تعلیم و تربیه در صحرای غربی بخاطر حالت خاص و حضور نظامیان موراكو در جغرافیای آن، در حالت اسفبار قرار دارد. اطفال و جوانانیکه در مناطق تحت کنترول موراكو قرار دارند، در مکاتبی درس میخوانند که نصاب تعلیمی موراكو در آن تدریس میشود. در مورد ساحات تحت کنترول جبهه پولیساریو یا حاکمیت صحرای غربی هیچ نوع معلومات دستیاب شده نتوانست. صحرای غربی 4 موسسه تحصیلات عالی دولتی دارد که کیفیت تدریس آن پایین است.

صف الصحراء الغربیة یگانه روزنامه مهم صحرای غربی است. 6 روزنامه و هفته نامه عربی، انگلیسی و فرانسوی دگر هم توسط دولت یا سکتور خصوصی، با تیراژ کم به نشر میرسند.

محیط زیست در صحرای غربی بعلت موجودیت بیابان ها، وزش باد، زندگی عقبمانده مردم شهرنشین و دهنشین، سطح پایین آگاهی عامه و ضعف بودجه دولتی خساره مند گردیده است بادر نظر داشت ارائه خدمات صحی نیز غیر کافی بوده که بیمه های وجود ندارد که در اوقات مریضی، بیکاری، پیری، معلولیت، تقاعد و مرگ کمک ها و سهولت هایی را برای نیازمندان فراهم کند.

دولت صحرای غربی NA% تولید ناخالص داخلی خود را به صحت مردم اختصاص داده، افزایش سالانه نفوس 2.64% است (2018) که در دنیا درجه 26 را به خود اختصاص میدهد، در 1000 طفل نو تولد 70 نفر میمیرند، عمر وسطی مردم به 54.3 سال نزدیک شده، یک زن در کل عمر بطور وسطی 4.3 طفل بدنیا می آورد که در دنیا جایگاه ششم را دارد، 7.6% کودکان زیر پنج سالگی وزن کافی ندارد، 45% مردم به آب صحی آشامیدنی دسترسی دارند، 20% تشنابها صحی و عصری اند و در 100000 نفر 143 نفر توبرکلوز دارند.

حقوق زنان در صحرای غربی مطابق ماده 14 قانون اساسی، با مردان مساوی است و دولت مکلف میباشد تا حضور زنان را در تعلیم و تربیه، حکومتداری، اجتماع، سیاست و کار های فرهنگی تشویق نموده و سهم این قشر مساوی وطن را در کار بازسازی و پیشرفت صحرا بیشتر سازد؛ اما طبعاً بنا به شرایطی که این کشور با آن روبرو است، قسمت زیاد کشور تحت کنترول نظامیان همسایه قرار دارد و دولت با صدها مشکل داخلی دست و پنجه نرم میکند، تحقق این آرمان های بزرگ؛ به وقت، امکانات و کار مستمر نیاز دارد که طبعاً وقتگیر میباشد.

در صحرای غربی به هر 8.4 نفر یک TV، به 6 نفر یک رادیو، به 36 متعلم یک معلم، به 30 محصل یک استاد، به NA نفر یک تلفون دیجتل و به NA نفر یک تلفون همراه میرسد.

قوای مسلح: در مورد قوای مسلح صحرای غربی معلومات دقیق وجود ندارد. جبهه پولیساریو که اداره کشور را از وقت اعلان استقلال بدست دارد، تشکیلات سالهای جنگ با نظامیان موریتانیا و موراكو را قوای مسلح ملی کشور میداند.

سن خدمت عسکری: 18 ساله، مدت خدمت 2 سال، برای شاملین پولیساریو جبری،
منازعات منطقوی: موراگو که سرتاسر خاک صحرای غربی را ملکیت خود میداند، 80% این کشور را تصرف کرده است، اما مسئله تمامیت ارضی و حاکمیت ملی صحرا تا هنوز حل نشده است. سازمان ملل متحد در ماه سپتمبر 1991 یک آتش بس اعلان نمود، برای توقف جنگ میان سربازان پولیساریو و موراگو همت گماشت و برای انجام یک همه پرسی در صحرای غربی دست بکار شد. در حال حاضر 45 کشور جهان دولت جمهوری صحرای غربی را به رسمیت می‌شناسند، که قبلاً از سوی پولیساریو در الجزایر اعلان شده بود و بعد بداخل انتقال یافت، اما بعضی کشورهای دگر صحرای غربی را یک کشور مستقل حساب نکرده و حاکمیت موراگو بر آن به رسمیت می‌شناسد. مواد مخدر: ندارد.

تاریخ: درباره تاریخ قدیم صحرای غربی معلومات زیاد در دست نیست. در قرن 15 این منطقه مورد توجه اسپانیا و پرتغال قرار گرفت و دست درازی آنها بسوی صحرای غربی آغاز گردید. در قرن 15 اروپایی ها برای تصرف منابع طبیعی افریقا و تجارت برده باهم به رقابت آغاز کردند استعمارگران پرتگالی اول به آنجا رسیده، بعضی مناطق صحرای غربی را تصرف و مراکز برده فروشی را بمیان آوردند.

زمانیکه اسپانیا برای تصرف کل صحرای غربی آماده میشد، فرانسه به آنها اجازه نداد، اما بعد از گذشت زمان اندک فرانسه و اسپانیا تا حدودی منافع همدگر را پذیرفته و مناطق ساحلی صحرای غربی یعنی Rio de Oro تحت کنترل اسپانوی ها قرار گرفت.

300 سال طول کشید تا مناطق بیشتر صحرای غربی به تصرف اسپانوی ها در آید. سال هاییکه با جنگ های پراکنده میان مردم صحرا و عساکر اسپانیا سپری شدند.

عساکر اسپانیا در سال 1881 از مناطق ساحلی بسوی ساقیه الحمرا یا مناطق مرکزی صحرای غربی پیش رفتند. در سال 1884 مناطق ساحلی و مرکزی صحرای غربی بصورت عموم بحیث یک مستعمره اسپانیا معرفی شد. در آن زمان کنفرانس برلین بخاطر تقسیم افریقا میان استعمارگران اروپایی دایر شده بود. سال بعد کنفرانس برلین نیز حاکمیت اسپانیا بر صحرای غربی را قبول نمود.

در آن زمان مراکز شهری و مناطق ساحلی، تحت کنترل عساکر خارجی قرار داشت، اما کوچی ها در مناطق دور صحرای غربی آزاد زنده گی میکردند و برای اداره مناطق خود جرگه هایی داشتند که آنرا بنام جماعه یاد میکردند. شیخ مالعینی در سال 1895 با ایجاد برج ها و سنگرهای در قلعه های سماره، به کمک سلطان موراگو (مراکش/المغرب) مخالفت خود را در مقابل حضور اسپانوی ها و فرانسوی ها درین منطقه اعلان نموده و جنگهای پراکنده میان هر دو طرف آغاز گردید.

سرحدات کنونی صحرای غربی طی سالهای 1900، 1904 و 1912 میان اسپانیا و فرانسه ترسیم گردید. سلطان موراگو به اساس فشار فرانسه از حمایت انقلابیون صحرا دست کشیده و پیشتیبانی از آنها را معطل ساخت. اما انقلابیون تحت رهبری شیخ مالعینی با فرانسوی ها و اسپانوی ها به جنگ ادامه داد و حتی گاهی امنیت موراگو نیز از سوی آنها آسیب میدید.

در سال 1913 عملیات نظامیان فرانسوی شدت گرفت که هفت سال دوام کرد و راه های رفت و آمد جنگجویان را بستند. اگرچه در نتیجه این هفت سال جنگ دوامدار انقلابیون زمینگیر شده و قلعه ها، برج ها و سنگرهای آنان در سماره از سوی فرانسوی ها ویران گردید و کمی پراکنده شدند، اما شکست را قبول نکردند.

در سال 1933 یک بار دگر حملات جنگجویان تحت رهبری محمد المامون، علیه فرانسوی ها آغاز شد. این بار فرانسوی ها عقب نشینی نموده و جنگ های پراکنده تا الجزایر، موریتانیا و موراگو نیز گسترش یافت.

ازینکه نظامیان فرانسه بیشتر مسلح و مجهز شدند و تندوف قرارگاه مرکزی جنگجویان آزادی خواه را تصرف نمودند. سماره مورد حملات اسپانویها قرار گرفت و صحرای غربی بحیث یک ولایت ماورای ابحار اسپانیا شناخته شد.

در سال 1963 معادن ناپتریت، نفت، فاسفیت و سنگ آهن در صحرای غربی کشف گردید. این کشف اهمیت صحرای غربی که قبلاً فقط ارزش ستراتیژیک داشت، بحیث یک منطقه ثروتمند بسیار بالا برد. اسپانیا بین سال های 1964 - 1967 در پروژه استخراج معادن فاسفیت صحرای غربی، 160 میلیون دالر سرمایه گذاری نمود. نفوس العیون پایتخت افزایش یافت، تعداد کوچی ها کم شد و عده ای زیادی از آنها در پروژه های جدید مصروف شدند.

طی دو دهه 6 و 7 قرن 20 همزمان با نیرومندی جنبش های آزادی بخش در سراسر افریقا تلاش آزادی خواهان صحرای غربی نیز باز منسجم شد و قوت گرفت.

در سال 1966 ملل متحد به اسپانیا مشوره داد تا درباره دلچسپی مردم صحرای غربی به خود ارادیت یک همه پرسی برگزار نماید. در همین وقت مظاهراتی نیز از سوی مردم صورت گرفت که برای حقوق سیاسی و مدنی شان صدای بلند میکردند.

در سال 1967 بادر نظر داشت رسم و رواج مردم صحرای غربی، اسپانیا یک جرگه بنام جماعه تشکیل داد و در همین سال یک گروه سیاسی نیز در صحرای غربی فعال شد که میخواست آزادی را با شیوه های مسالمت آمیز بدست بیاورد. در سال 1970 ده ها مظاهره کننده و آزادی خواه توسط نظامیان اسپانیایی کشته شدند.

در 1973 جبهه پولیساریو برای بدست آوردن آزادی ساقیه الحمرا و ریودی ایجاد گردید و مبارزه مسلحانه بخاطر استقلال صحرای غربی آغاز شد. پولیساریو در همان اول بالای کشتی های اسپانوی ها حمله نمود و مقدار زیاد اسلحه بدست آورد. در آن وقت لیبیا، موریتانیا و الجیریا یا الجزایر با آزادی خواهان پولیساریو کمک میکرد.

در نتیجه پیروزی های پیهم و مسلسل جنگ جویان پولیساریو، و فشارهای بین المللی، اسپانیا مجبور شد که درباره خودمختاری صحرا یک همه پرسی راه انداخته و حتی در مورد خروج نظامیان خود نیز فکر کند. جنرال فرانکو رهبر اسپانیا در اواخر سال 1973 تصمیم گرفت که در قدم اول صلاحیت ها و اختیارات بیشتری به جماعه صحرا اعطا نموده و دو سال بعد همه پرسی صورت گیرد. در همین وقت دو دولت موراگو و موریتانیا، به علت داشتن روابط نژادی، دینی و فرهنگی با مردم صحرای غربی، بالای این منطقه ادعای مالکیت کردند. ملل متحد کوشش میکرد که همه پرسی صورت بگیرد، اما نتیجه بدست نیامد. روز 6 نومبر 1975 بیشتر از 350000 باشنده موراگو، به اساس درخواست حسن دوم پادشاه این کشور، به سوی صحرای غربی راه پیمایی کردند. روز 14 نومبر یک موافقتنامه میان اسپانیا، موراگو و موریتانیا در شهر مادرید به امضا رسید که 2/3 حصه خاک این کشور را به موراگو و 1/3 حصه غربی آن را به موریتانیا واگذار میکرد. در مقابل تمام اعضای جماعه صحرا روز 18 نومبر از پولیساریو پشتیبانی نموده و شورای ملی این کشور را تاسیس کردند.

نیروهای هوایی و زمینی موراگو در آخرین روزهای سال 1975 بالای مناطق شمالی صحرای غربی حمله نمود. در نتیجه این حمله، تعداد زیاد مردم صحرا به سوی الجزایر فرار نموده و عساکر موراگو چند مرکز شهری صحرای غربی را تصرف کردند.

نظامیان اسپانیا تا 26 فبروری سال 1976 از صحرای غربی بیرون رفتند و پولیساریو موجودیت جمهوری غربی دموکراتیک صحرا را، روز 27 فبروری اعلان نمود. الجزایر، برونیدی، مدغاسکر و بعضی کشورهای دگر، این کشور جدید را زود به رسمیت شناختند، اما موراگو و موریتانیا به جنگ ادامه داد. با پیشرفت نظامیان موریتانیا تا مناطق غربی صحرای غربی جنگ به سرتاسر صحرا گسترش یافت. در ماه جون نوآکشت پایتخت موریتانیا تحت حملات پولیساریو قرار گرفت. پولیساریو قوت و قدرت خود را نشان داد، نیم نوآکشت را تصرف کرد، رهبر پولیساریو والی مصطفی نیز درین جنگ ها کشته شد، ادامه جنگها خسارات سنگینی بالای اقتصاد موریتانیا وارد و راه صادرات سنگ آهن این کشور مسدود گردید.

بعد از کودتای سال 1978 و اعلان دولت جدید در موریتانیا، آتش بس بین طرفین اعلان و یک سال بعد پیمان مصالحه بین موریتانیا و پولیساریو امضا شد، عساکر موریتانیا دوباره به کشور عودت نمود و دولت موریتانیا صحرای غربی را به رسمیت شناخت. در همان روزها نظامیان موراگو بالای مناطق غربی صحرا حمله کردند و جنگ های خونینی بوقوع پیوست. سربازان پولیساریو که حالا بیشتر مسلح و مجهز شده بودند، بیشتر از 85% خاک خود را کنترل میکردند و رهبران آنها در بعضی جلسات منطقوی سهیم می شدند.

نظامیان موراگو در سال 1979 شهر داخله و معدن فاسفیت بوکراع را تصرف و بدین ترتیب مناطق شمالی صحرای غربی را از سایر نقاط آن جدا کرد، سه سال بعد دیوار دوم ریگی بین ساحات تحت کنترل پولیساریو و مناطق مفتوحه توسط نظامیان موراگو ساخته شد، که 2500Km طول و از سرحد موراگو تا سرحد موریتانیا بسوی جنوب میرسید. بعد از اعمار این دیوار 75% خاک صحرا تحت تصرف موراگو و 25% باقیمانده تحت کنترل پولیساریو باقی ماند، که موراگو آن را نیز ملکیت خود حساب میکرد و در صدد بدست آوردن آن بود.

باوصف آنکه امریکا و فرانسه از برنامه های موراگو در صحرا پشتیبانی میکرد و با اهداف و مقاصد این کشور موافق بودند، اما قدرت روزافزون پولیساریو نیز چنان بود که به عضویت سازمان وحدت افریقا درآمد (سال 1985). 70 کشور جهان، صحرای غربی را بحیث یک کشور آزاد به رسمیت شناخته بود. موراگو در سال 1990 تحت فشار ملل متحد و یک تعداد کشورهای دگر، نتایج همان همه پرسی را پذیرفت که در سال 1974 از سوی باشندگان اصلی صحرا صورت گرفته بود.

پلان صلح صحرا روز 29 اپریل 1991 از سوی شورای امنیت ملل متحد تصویب و فیصله بعمل آمد که همه پرسی دگری در ماه جنوری سال 1992 صورت خواهد گرفت. بعد از آن حکومت موراگو هزاران موراگویی را به صحرا فرستاد تا در آنجا مسکون شده و باعث تغییر ترکیب نفوس شوند. بعد از این تحولات آتش بس در هم شکست، تعداد زیادی از خبرنگاران زندانی و با ناظران بین المللی با بدرفتاری مواجه شده، نماینده خاص ملل متحد از وظیفه خود کنار رفت و این ترس بمیان آمد که جنگ بار دگر آغاز خواهد شد.

در سال 1997 کوفی عنان بحیث سرمنشی ملل متحد انتخاب شد. وی زود برای حل مشکل صحرای غربی دست بکار شد، حمایت امریکا را بدست آورد و جیمز بیکر وزیر امور خارجه سابق امریکا را، بحیث نماینده خود در امور صحرای غربی توظیف نمود.

موراکو در نتیجه فشار های بین المللی و جلسات لزبن و لندن مجبور شد، که برای برگزاری همه پرسی در ماه دسمبر سال 1998 آماده شده و سرنوشت صحرای غربی را معلوم کند. اما نتیجه این عملیه شفاف معلوم نمیشد. ملل متحد بیم داشت که شمولیت هزاران موراکویی در همه پرسی آینده نتیجه مطلوب نخواهد داشت. درین همه پرسی باید به این پرسش پاسخ داده میشد که مردم صحرای غربی کشور مستقل میخواهند و یا میخواهند که با موراکو همزیستی و زنده گی مشترک داشته باشند.

از یکطرف مشکل شناسایی هویت باشندگان اصلی صحرای غربی، و از طرف دیگر سنگ اندازی ها و کارشکنی های موراکو، اجازه نمی داد که همه پرسی به وقت معین برگزار شده و مردم جهان از آرای مردم صحرای غربی آگاه گردند.

این مشکل یعنی تثبیت مردم اصلی صحرای غربی تا سال 1995 حل نشد. در 1997 پیمان هوستون بین موراکو و پولیساریو امضا شد و بر سر آغاز مجدد سرشماری هویت واجدین شرایط رایدهی در همه پرسی توافق گردید. در سال 2001 نماینده خاص ملل متحد طرح پیشنهادی خود برای خودمختاری صحرای غربی را اعلان نمود. در سال 2002 کوفی عنان سرمنشی ملل متحد 4 نکته را در خصوص موضوع صحرای غربی بیان نمود: همه پرسی، خودمختاری، تقسیم و خروج قوت های ملل متحد. موراکو طبعاً علاقه داشت که صحرای غربی جز خاک موراکو قبول و ولایت جنوبی نامیده شود.

در سال 2004 جمهوری افریقای جنوبی، صحرای غربی را بحیث یک کشور مستقل به رسمیت شناخت. در سال 2010 نظامیان موراکو بر یک کمپ بیجا شده گان جنگ های داخلی، یورش برد که در آنجا مخالفت ها با موراکو اوج گرفته بود. در شهر العیون نیز مظاهراتی صورت گرفت و بعضی جایداد های که در اختیار نظامیان موراکو قرار داشت، آتش زده شد.

براهیم غالی Brahim Ghali قعلاً در مسند ریاست جمهوری صحرای غربی قرار دارد که از طرف پولیساریو، بعد از مرگ محمد عبدالعزیز بدین پست گماشته شده است. در حال حاضر 45 کشور دنیا جمهوری دموکراتیک عربی صحرا را به رسمیت می شناسد، اما این کشور هنوز عضویت مستقیم ملل متحد را بدست نیاورده است.

در سال 2020 پولیساریو به یک اقدام حقوقی علیه یک شرکت نیوزیلندی دست زد، که قرارداد استخراج فاسفیت را با دولت موراکو به امضا رسانیده بود، پولیساریو این منطقه را جز قلمرو صحرای غربی میداند. در ماه نومبر 2021 برخورد های بین نیروهای موراکو و صحرا در منطقه Guergura صورت گرفت. دولت موراکو اعلام نمود که میخواسته جاده ارتباط با موریطنیا را قیرریزی کند، اما قوای صحرا با آن مخالفت نموده و تیراندازی نموده است.

روابط افغانستان با صحرای غربی: از کتاب (افغانستان و جهان – کشور های آسیایی و افریقایی) منتشره سال 2004 ریاست مطالعات منطقوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان چنین بر میاید، که افغانستان و صحرای غربی هیچگاهی روابط سیاسی نداشته اند.